

Zpráva o stavu vědomí Housing First v ČR

Souhrnná zpráva z mapování mezi realizátory HF programů na podzim 2023

Vstupní zpráva z mapování potřeb realizátorů projektů Housing First vznikla v rámci projektu Podpora úspěšného šíření přístupu Housing First v České republice se zaměřením na vzájemné učení a různé úrovně pokročilosti a znalosti konceptu (reg. č. CZ.03.02.02/00/22_027/0001269, financovaného z Operačního programu Zaměstnanost Plus). Celé mapování slouží jako interní podklad pro tým podpory projektů Housing First s informacemi o jednotlivých realizátorech a samotných projektech a o jejich potřebách, na které se může zaměřit podpora a vzdělávání ze strany Platformy pro sociální bydlení. S výjimkou jednoho realizátora se podpora zaměřuje na projekty financované z výzev OP Zaměstnanost+ č. 007 a č. 101, které se hlásí k přístupu Housing First nebo k oběma přístupům Housing First a Housing Led.

Podkladem pro zprávu jsou veřejně dostupné informace o realizátorech a jejich projektech a výstupy z mapovacích rozhovorů, které tým poradců podpory s vybranými realizátory prováděl v prvních třech měsících projektu (červenec - září 2023). Celá interní vstupní zpráva obsahuje u každého realizátora vyznačení témat plynoucích z těchto rozhovorů, v kterých se pracovníci týmů chtějí dozvědět nebo v kterých stojí o podporu ze strany Platformy pro sociální bydlení, a dále pak témata, v kterých by realizátoři své znalosti chtěli a mohli předávat ostatním týmům. Toto shrnutí obsahuje pouze shrnutí těchto témat za všechny podporované realizátory.

Toto dílo „Zpráva o stavu vědomí Housing First v ČR“ je licencováno pod licencí Creative Commons CC BY 4.0. Licenční podmínky navštivte na adrese CC BY 4.0 Právní ujednání | Uved'te původ 4.0 Mezinárodní | Creative Commons

Shrnutí: Potřeby, požadavky, silné a slabé stránky týmů

Mapování potřeb a rozhovory s realizátory Housing First v ČR odhalily klíčové aspekty jejich fungování, které jsou shrnuty níže.

Klíčové potřeby a požadavky:

- **Udržitelné financování:** Klíčová je nejistota ohledně budoucího financování po skončení stávajících projektů. Týmy hledají možnosti, jak dále financovat své Housing First programy.
- **Legislativní podpora:** Očekává se, že nový zákon o bydlení by mohl zkomplikovat vnitřní fungování organizací, protože by se mohly rozdělit do různých režimů financování. Týmy proto požadují co nejrychlejší a nejpodrobnější informace o novinkách v zákoně a jeho dopadech.
- **Praktické vzdělávání a sdílení:** Přání je mít více prostoru pro diskuze a sdílení praktických zkušeností (např. kazuistiky), které jsou přímo aplikovatelné do praxe. Některé týmy preferují neformální setkání před klasickými přednáškami. Každý tým uvedl řadu konkrétních témat, v kterých by se chtěl dále vzdělávat - viz také témata pro skupinovou podporu níže.
- **Síťování a spolupráce:** Je velký zájem o větší propojení s jinými HF týmy v ČR a posílení spolupráce s běžnými složkami systému a státními institucemi, nejen s Housing First.

- **Metodická podpora a vzory:** Chybí společné projektové vzory (souhlasy, garanční smlouvy, GDPR) a přehled relevantních dokumentů, což vede k vytváření vlastních materiálů a tím k administrativní zátěži a neefektivitě.
- **Péče o tým:** Výrazné pocity vyhoření a přetížení u některých týmů zdůrazňují potřebu systematické péče o pracovníky a prevence vyhoření a dostatek kapacit na péči o tým.

Silné stránky mapovaných týmů:

- **Flexibilita a adaptace:** Týmy prokázaly vysokou míru flexibility a schopnost se přizpůsobovat měnícím se situacím a potřebám klientů.
- **Zkušenosti s cílovou skupinou:** Mnoho týmů má rozsáhlé know-how v přímé práci s širokou cílovou skupinou, včetně klientů s komplexními potřebami.
- **Peer podpora:** Pečeři jsou v týmech vnímáni jako nenahraditelní a klienti na jejich podporu reagují velmi pozitivně. Podílí se často také na komunitních aktivitách pro klienty.
- **Propojení s odborníky:** Některé týmy mají přímo v týmu nebo úzce spolupracují s terapeuty, advokáty, psychiatry či další odborníky, což zvyšuje komplexnost a kvalitu poskytovaných služeb.
- **Angažovanost a advocacy:** Některé týmy se zapojují do advokačních aktivit a jsou aktivní v prosazování tématu bydlení

Slabé stránky (oblasti pro rozvoj) mapovaných týmů:

- **Administrativní zátěž:** Přejichod z jiných systémů nebo nejasná legislativa vedou k vysoké administrativní zátěži.
- **Vyhoření týmu:** Dlouhodobá práce v náročných podmínkách a nedostatečná podpora vedou k pocitům vyhoření a úbytku energie.
- **Neochota úřadů:** Některé týmy se setkávají s neochotou úřadů k rozvoji projektů nebo s obtížnou komunikací, což ztěžuje práci.
- **Omezené kapacity:** Personální podstavy a nedostatečné kapacity vedou k přetížení a omezené možnosti rozvoje.
- **Nedostatek času na síťování:** I přes touhu po vzájemné podpoře, nedostatek času na síťování a vzdělávání, které není "frontální".

Nastavení individuální podpory

V rámci individuální podpory Housing First projektů funguje v týmu Platformy pro sociální bydlení 8 poradců a poradkyň v 0,1 - 0,5 úvazku. Ti podporují celkem 27 projektů. Na začátku tým podpory sám aktivně oslovil 22 realizátorů, které se ve svých projektech přihlásili k přístupu Housing First, další realizátoři Housing First a Housing Led projektů pak sami vyjádřili zájem o podporu.

Podpora je poskytována velmi individuálně podle potřeb a kapacity realizátorů. Poradci navazování spolupráce spojili ve většině případů s realizací mapovacích rozhovorů, které tím pádem posloužily jako odrazový můstek pro další setkávání a nastavení podpory.

Nastavení skupinové podpory

Na základě nastavení týmů v podporovaných projektech a také na základě klastrování výše uvedených témat podpory došlo k rozdělení skupinové podpory na čtyři tzv. Huby, které se budou scházet opakovaně a věnovat se různorodým tématům týkajících se zaměření daného Hubu. Každý Hub se bude scházet jednou za 2-3 měsíce. Podle potřeb a společně nastaveného

harmonogramu budou účastníci postupně probírat jednotlivá společně vybraná subtémata v různých formátech setkávání – může to být přednáška, workshop ke společnému utváření podpurných materiálů, kazuistický seminář apod.

Skupiny budou do jisté míry flexibilní. Předpokládáme, že se vytvoří stálá jádra skupina, která se budou setkávat opakovaně, ale do určité míry se v nich mohou účastníci měnit a střídát i podle kapacit setkávání a možnosti týmů. Jeden účastník může zároveň za tým docházet také do více skupin.

[Skupina Vedení](#)

Skupina je vytvořena na základě potřeby řady vedoucích a koordinátorů týmů sdílet své zkušenosti a dále prohlubovat své znalosti a dovednosti v nastavení Housing First týmu, v péči o tým, v komunikaci s i mezi jednotlivými členy týmu a v řadě dalších témat.

[Skupina Recovery \(zotavení\)](#)

Cílem skupiny je vzájemně si vyměnit zkušenosti s tématem zotavení u klientů a dále prohlubovat znalosti a dovednosti v tématech navázaných na zotavení, např. Harm Reduction, spolupráce s peer pracovníky, motivační rozhovory, osamělost, znovunavázání kontaktů s komunitou kolem klienta, trauma zohledňující přístup atd.

[Skupina Bydlení](#)

Široce tematicky zaměřené skupiny určená především pro klíčové pracovníky, kteří chtějí sdílet své zkušenosti, kazuistiky a společně řešit případné problémy. Podle potřeb a požadavků se účastníci mohou ponořit do řady témat souvisejících s udržením bydlení – od řešení sousedských vztahů, přes pomoc s partnerskými vztahy a dětmi, až po síťování služeb a komunikaci s dalšími aktéry.

[Skupina Rozvoj](#)

Poslední skupina bude některými tématy navazovat na skupinu Vedení a jejím cílem je zaměřit se na širší rozvoj týmu a Housing First v organizaci v závislosti na specifikách cílových skupin a jejich potřebách. Věnovat bychom se chtěli tématům, na které se týmy při zabydlování primárně nesoustředí, ale jsou důležitá pro naplňování dalších potřeb klientů - např. IPS (Individual Placement Support) pro podporu zaměstnávání, navazování na další experty a organizace, které jsou důležité pro práci s rodinami a dětmi. Společně můžeme také definovat a vytvářet jednoduché tematické vzdělávací materiály (videa, texty, letáky, které budou moci využívat všichni realizátoři).

Co se týče témat jednotlivých setkání, vycházejí z témat podpory, která zaznívala v mapovacích rozhovorech. Aby se z těchto témat vytvořil jednotný harmonogram setkávání, na základě jejich četnosti jsme vytvořili redukovaný seznam a o tématech na tomto seznamu hlasovali účastníci prvních dvou setkání skupinové podpory, která proběhla v listopadu a prosinci 2023.

V rámci projektu bylo naplánováno celkem minimálně 24 setkání všech Hubů, proto jsme podle výsledků hlasování, které prioritizovalo jednotlivá témata, vytvořili seznam 24 témat, na která se zaměří postupné plánování akcí a jejich harmonogramu.

Témata skupinové podpory

Nastavení hranic - v týmu

Lhaní klientů, hranice klient x pracovník

Osamělost

Door management

Dávky, spolupráce s ÚP, procesování plateb + kazuistický seminář

Propady klientů a práce s nimi

Sousedské vztahy

Komunikace a propagace sociálního bydlení

Péče o tým

Získávání bytů, nedostatek bytů

Nastavení role vedoucího a nároky na pozici

Harm reduction

Krizová intervence

Peři v týmu

Práce s dluhy

Další šance

Motivační rozhovory

Volnočasové aktivity pro klienty, práce s komunitou

Práce s traumatem

Oddělení podpory a bydlení

Individuální plánování

Domácí násilí

Práce s rodinami a dětmi

Individual Placement Support

Online kazuistické semináře

Příloha:

Základní informace o jednotlivých mapovaných týmech

Baobab z.s.

Projekt: Housing First Baobab

Lokalita: Praha

Cílová skupina: jednotlivci, lidé s duševním onemocněním

BONA

Projekt: Zabydlování metodou Housing First pro lidi se zkušeností s duševním onemocněním v Praze

Lokalita: Praha

Cílová skupina: jednotlivci, lidé s duševním onemocněním

Centrum pro komunitní práci Západní Čechy, z. s. + Tady a teď, o.p.s.

Projekt: Podpora bydlení na území města Plzně prostřednictvím sociální realitní služby

Lokalita: Plzeň

Cílová skupina: rodiny a jednotlivci

Dobro-volně, z.s.

Projekt: Bydlím a důstojně žiju v Ústeckém kraji

Lokalita: Ústecký kraj

Cílová skupina: jednotlivci a rodiny

IQ Roma Servis

Projekt: Housing Led - podpora zabydlování a prevence ztráty bydlení v JMK

Lokalita: Brno a další vybrané obce v Jihomoravském kraji

Cílová skupina: rodiny i jednotlivci

K srdci klíč, o.p.s.

Projekt: Šance bydlet - Housing First v Chomutově

Lokalita: Chomutov

Cílová skupina: rodiny a jednotlivci

Květina

Projekt: Bydlím, bydlíš, bydlíme

Lokalita: Teplice

Cílová skupina: jednotlivci a rodiny

Ledovec

Projekt: Housing First Ledovec II

Lokalita: Plzeň

Cílová skupina: jednotlivci, lidé s duševním onemocněním

Statutární město Brna

Projekt: Programové zabydlování domácností v bytové nouzi s využitím metody Housing First

Lokalita: Brno

Cílová skupina: jednotlivci a rodiny

Meziproudy o.p.s.

Projekt: Zabydlíme Vás na první dobrou

Lokalita: Jihočeský kraj

Cílová skupina: jednotlivci a rodiny

Magistrát hlavního města Prahy + Armáda Spásy v ČR, z. s.

Projekt: MHMP - zabydlování a podpora v bydlení domácností a poradci pro nájemníky

Lokalita: Praha

Cílová skupina: rodiny a jednotlivci

Magistrát hlavního města Prahy + Cestou necestou, z.ú.

Projekt: MHMP - zabydlování a podpora v bydlení domácností a kontaktní místa pro bydlení

Lokalita: Praha

Cílová skupina: rodiny s dětmi

Naděje Praha

Projekt: Housing Youth NADĚJE Praha

Lokalita: Praha

Cílová skupina: jednotlivci, mladí dospělí se zkušeností s bezdomovectvím a užíváním návykových látek

Neposeda

Projekt: Podpora samostatného bydlení

Lokalita: Praha 14

Cílová skupina: rodiny i jednotlivci

Praha 7

Projekt: Strategie a rozvoj Kontaktního místa pro bydlení v území Prahy 7

Lokalita: Praha

Cílová skupina: Rodiny i jednotlivci

Renadi

Projekt: Recovery bydlení

Lokalita: Brno

Cílová skupina: převážně jednotlivci, osoby bez domova s problematickým užíváním alkoholu

Romodrom, o.p.s. + Nová možnost, z.ú.

Projekt: Housing first pro Moravskoslezský kraj 2

Lokalita: Moravskoslezský kraj

Cílová skupina: rodiny a jednotlivci

Romodrom, o.p.s.

Projekt: Housing first Písek

Lokalita: Písek a okolí

Cílová skupina: rodiny a jednotlivci

Rubikon

Projekt: Šance na bydlení

Lokalita: Praha, Ostrava, Středočeský kraj

Cílová skupina: převážně jednotlivci, osoby v či po VTO

Slezská diakonie

Projekt: Housing First Slezská diakonie

Lokalita: Moravskoslezský kraj

Cílová skupina: rodiny a jednotlivci

Statutární město Liberec

Projekt: Centrum bydlení Liberec II

Lokalita: Liberec

Cílová skupina: rodiny a jednotlivci

Statutární město Ostrava

Projekt: Rozvoj sociálního bydlení ve městě Ostrava

Lokalita: Ostrava

Cílová skupina: jednotlivci i rodiny